

Cacaobonen

1

Arbeider

Iemand die op een plantage of in een fabriek werkt.

Product

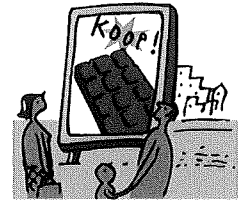
Iets wat je maakt om te verkopen.

Consument

Iemand die een product koopt.

Reclame

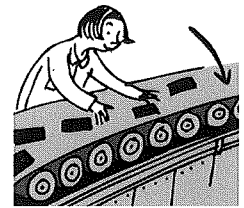
Vertellen dat je iets moet kopen omdat het goed of mooi is.

Grondstof

Materiaal waar je iets van maakt. Van cacaobonen maak je chocolade.

Lopende band

Een soort roltrap, maar dan een die niet naar boven of naar beneden gaat.

Waar bouw je een fabriek?

2

Afzetgebied

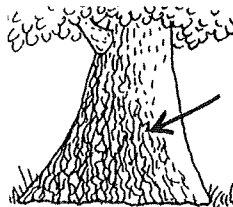
Het gebied waar klanten van een fabriek wonen.

Bereikbaar

Als mensen ergens gemakkelijk kunnen komen.

Schors

De buitenkant van een boom.

Vervoeren

Producten naar winkels of bedrijven brengen.

Fabrikant

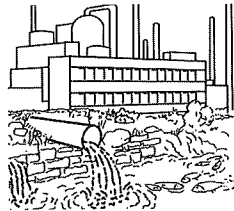
De eigenaar van een fabriek.

Goed voor het milieu?

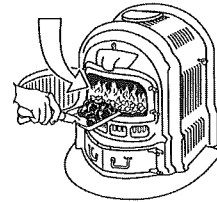
3

Lozen

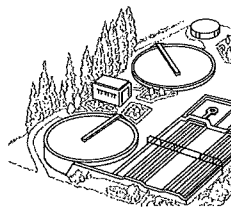
Vuil water ergens weg laten lopen.

Steenkool

Zwarte steen die als brandstof wordt gebruikt.

Rioolwaterzuivering

Plaats waar vuil water wordt schoongemaakt.

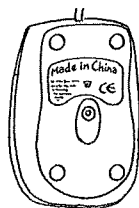

Mode over de grens

4

Made in China

Gemaakt in China.

Lagelonenlanden

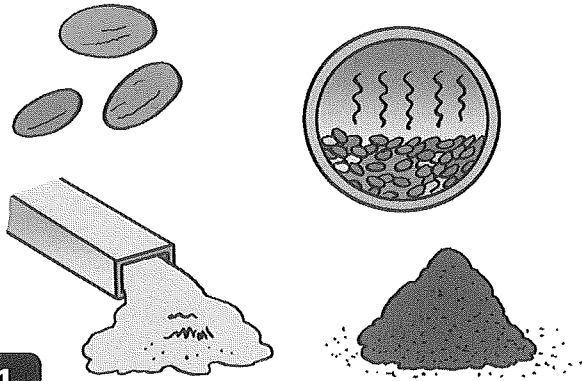
Landen waar arbeiders veel minder verdienen dan in Nederland.

6 Samenvatting

Cacaobonen

1

Cacaobonen groeien op **plantages** in warme landen. Ze zijn de **grondstof** voor chocolade. De bonen worden geplukt en gedroogd. Dan gaan ze per **schip** naar een fabriek in een ander land. Daar staan **machines**. **Arbeiders** gebruiken de machines om de cacaobonen te roosteren en om de schilletjes eraf te halen. Dan malen ze de bonen tot cacaomassa. Daarvan worden cacaopoeder en chocolade gemaakt. We noemen dat **producten**. De fabriek maakt **reclame** voor haar producten. Mensen die producten kopen en gebruiken, noem je **consumenten**.

1

Waar bouw je een fabriek?

2

Een fabriek wordt niet zomaar ergens gebouwd. Soms staat een fabriek dicht bij het **afzetgebied**. Dat is het gebied waar je klanten wonen. Of een fabriek staat in een gebied waar de **grondstoffen** vandaan komen. Dat scheelt weer in het vervoer. Veel fabrieken staan op plaatsen waar ze goed **bereikbaar** zijn. Zoals langs een snelweg, in een haven of aan een spoorlijn. Zo is het gemakkelijk om **producten** naar winkels of bedrijven te vervoeren.

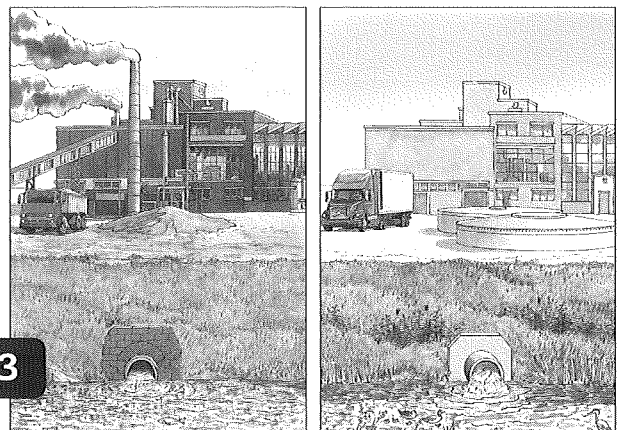

2

Goed voor het milieu?

3

Vroeger herkende je fabrieken aan rokende schoorstenen. De rook kwam van brandende **steenkool**. De lucht werd erdoor vervuild. Dat was niet goed voor het **milieu**. Nu gebruiken bedrijven machines die minder **vervuilen**. Vroeger **loosden** fabrieken ook vuil water. Nu moeten ze ervoor zorgen dat het schoon wordt. Het **afvalwater** gaat naar een **rioolwaterzuivering**. Sommige bedrijven maken hun afvalwater zelf schoon. Het water kan dan soms opnieuw worden gebruikt.

3

6 Oefenen met de samenvatting

1 Hoe verdient een fabrikant geld? Zet de zinnen in de goede volgorde.

- Dan maakt hij er reclame voor.
- Consumenten kopen zijn producten.
- Hij laat er producten van maken.
- Hij koopt grondstoffen.

2 Verbind de woorden die bij elkaar horen.

<i>plantage</i>	<i>brandstof</i>
<i>consument</i>	<i>werken in de fabriek</i>
<i>arbeiders</i>	<i>wat gemaakt wordt</i>
<i>product</i>	<i>koper</i>
<i>steenkool</i>	<i>warme landen</i>

3 Kruis de zinnen aan die juist zijn.

- Het afzetgebied is het gebied waar de klanten wonen.
- Het afzetgebied is de plaats waar de grondstoffen vandaan komen.
- Fabrieken staan soms dicht bij het afzetgebied.
- Fabrieken staan soms in het gebied waar de grondstoffen vandaan komen.

4 a Waar zijn fabrieken goed bereikbaar? Zet er een streep onder.

- bij de snelweg – in de haven –*
- in het centrum – langs een spoorlijn –*
- in een natuurgebied*

b Voor fabrieken is dit belangrijk, omdat:

- producten dan makkelijk kunnen worden vervoerd naar winkels en bedrijven.
- ze dan dicht bij het afzetgebied staan.

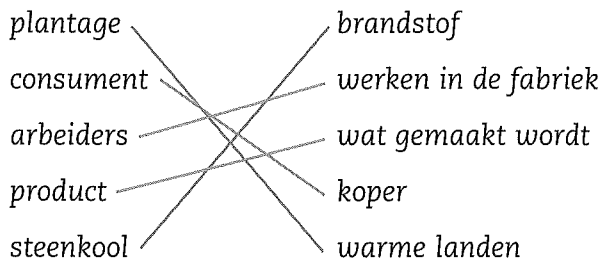
5 Zet een streep onder woorden die horen bij fabrieken van vroeger.

- afval opnieuw gebruiken – rokende*
- schoorstenen – steenkool – rioolwaterzuivering –*
- luchtvervuiling – afvalwater lozen –*
- afvalwater schoonmaken – minder vervuilende*
- machines*

1 Hoe verdient een fabrikant geld? Zet de zinnen in de goede volgorde.

- 3 Dan maakt hij er reclame voor.
 4 Consumenten kopen zijn producten.
 2 Hij laat er producten van maken.
 1 Hij koopt grondstoffen.

2 Verbind de woorden die bij elkaar horen.

3 Kruis de zinnen aan die juist zijn.

- Het afzetgebied is het gebied waar de klanten wonen.
 Het afzetgebied is de plaats waar de grondstoffen vandaan komen.
 Fabrieken staan soms dicht bij het afzetgebied.
 Fabrieken staan soms in het gebied waar de grondstoffen vandaan komen.

4 a Waar zijn fabrieken goed bereikbaar? Zet er een streep onder.

bij de snelweg – in de haven –
 in het centrum – langs een spoorlijn –
 in een natuurgebied

b Voor fabrieken is dit belangrijk, omdat:

- producten dan makkelijk kunnen worden vervoerd naar winkels en bedrijven.
 ze dan dicht bij het afzetgebied staan.

5 Zet een streep onder woorden die horen bij fabrieken van vroeger.

afval opnieuw gebruiken – rokende
schoorstenen – steenkool – rioolwaterzuivering –
luchtvervuiling – afvalwater lozen –
 afvalwater schoonmaken – minder vervuilende machines